

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

Спеціальні методики навчання та розвитку дітей з порушеннями мовлення
підготовки магістра
спеціальності 016 Спеціальна освіта
за спеціалізацією 016.01 Логопедія
освітньо-професійної програми Спеціальна освіта. Інклюзивна освіта

Силабус освітнього компонента «Спеціальні методики навчання та розвитку дітей з порушеннями мовлення» підготовки магістра, галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 016 Спеціальна освіта (016.01 Логопедія), за освітньо-професійною програмою *Спеціальна освіта. Інклюзивна освіта*

Розробник: Сидорук Ірина Ігорівна, професор кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, доктор педагогічних наук, професор

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми: (Сидорук І. І.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

протокол № 1 від 29. 08. 2024 р.

Завідувач кафедри: (Кузава І.Б.)

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	Галузь знань <u>01 Освіта/Педагогіка</u> Спеціальність <u>016 Спеціальна освіта</u> Спеціалізація <u>016.01 Логопедія</u> Освітньо-професійна програма <u>Спеціальна освіта. Інклюзивна освіта</u> Освітній рівень: <u>другий (магістерський)</u>	Вибіркова
Кількість годин/кредитів <u>120/4</u>		Рік навчання 1
ІНДЗ: <u>немає</u>		Семестр <u>1-ий</u>
		Лекції <u>10</u> год.
		Практичні (семінарські) - <u>14</u> год.
		Лабораторні <u>_</u> год.
		Індивідуальні <u>_</u> год.
		Самостійна робота - <u>88</u> год.
		Консультації - <u>8</u> год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		Українська

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧІВ

ППП: Сидорук Ірина Ігорівна

Науковий ступінь: доктор педагогічних наук

Вчене звання: професор

Посада: професор кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Контактна інформація: +380953092902, Sudoryk_Ira@ukr.net

Дні занять: <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi>

III. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Анотація курсу

Силабус освітнього компонента (далі – ОК) «Спеціальні методики навчання та розвитку дітей з порушеннями мовлення» є нормативним документом Волинського національного університету імені Лесі Українки, який розроблено кафедрою спеціальної та інклюзивної освіти на основі освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти відповідно до навчального плану для галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 016 Спеціальна освіта (016.01 Логопедія) денної форми навчання. Силабус укладено згідно з вимогами Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС).

Визначає обсяги знань, що зазначені в освітній програмі і які повинен опанувати здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти; алгоритм вивчення навчального матеріалу освітнього компонента; необхідне методичне забезпечення; складові та технологію оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти.

Для засвоєння освітнього компонента використовують базові знання, вміння і навички із загальної та спеціальної педагогіки, психології.

2. Мета і завдання освітнього компонента

Мета ОК – Мета ОК – засвоєння здобувачами вищої освіти базових знань з питань спеціальних методик навчання та розвитку дітей з порушеннями мовлення; оволодіння здобувачами вищої освіти найефективнішими спеціальними засобами, методами і прийомами навчання мови та розвитку мовлення дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку (далі – ПМР).

Завдання ОК:

- знати теоретичні засади та володіти понятійно-категоріальним апаратом зі спеціальних методик навчання та розвитку дітей з порушеннями мовлення;
- знати і розуміти етапи розвитку мовленнєвої діяльності дитини, механізми сприймання, розуміння та продукування власних висловлювань;
- розуміти особливості та закономірності навчання та розвитку дітей з ПМР;
- здійснювати відбір методів, прийомів та засобів навчання та розвитку дітей з ПМР;
- реалізовувати методики і технології навчання мови та мовленнєвого розвитку дітей з ПМР;
- забезпечити тісний взаємозв'язок теоретичної та практичної складової ОК;
- формувати інтегральну, загальні та спеціальні компетентності, визначені силабусом ОК;
- досягти визначених силабусом ОК результатів навчання;
- розвинути у здобувачів освіти здатність до професійного саморозвитку.

3. Результати навчання (компетентності)

Відповідно до освітньо-професійної програми *Спеціальна освіта. Інклюзивна освіта (016.01 Логопедія)* у результаті вивчення ОК «Спеціальні методики навчання та розвитку дітей з порушеннями мовлення», у здобувачів вищої освіти необхідно сформувати такі компетентності:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК-1. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК-2. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК-7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК-9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК-2. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з особами з особливими освітніми потребами (залежно від спеціалізації).

СК-5. Здатність приймати ефективні рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

СК-6. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності, приймати рішення та продовжувати навчання та/або підвищення професійної кваліфікації відповідно до наявних потреб і запитів.

СК-7. Здатність до організації освітнього процесу у спеціальних закладах дошкільної і загальної середньої освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.

СК-8. Здатність до організації процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного освітнього середовища.

Результати навчання (РН):

РН 3. Розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з особами з особливими освітніми потребами, генерувати нові ідеї для удосконалення навчання, виховання, розвитку та соціалізації цих осіб.

РН 5. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня функціонування, обмеження життєдіяльності та розвитку дитини з особливими освітніми потребами, забезпечувати ефективність власних дій.

РН 8. Приймати ефективні рішення з питань спеціальної та інклюзивної освіти, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати їх розвиток; визначати фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей, зокрема, вимоги споживачів; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки рішень.

РН 9. Вільно спілкуватись усно і письмово українською та іноземною мовами при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій в сфері спеціальної та інклюзивної освіти.

РН 10. Відшуковувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані.

Soft skills (т. зв. «м'які навички», «соціальні навички», «універсальні навички» чи «навички успішності»): навички комунікації; здатність брати на себе відповідальність; вміння налагоджувати міжособистісні контакти; працювати в команді; розуміння важливості дедлайнів; здатність логічно і системно мислити; креативність; вміння прогнозувати, гнучкість, швидка адаптація до змін та інше.

Методи навчання: загальнонаукові й психолого-педагогічні методи; сучасні методи корекційного навчання: теоретико-інформаційні, практико-операційні, пошуково-творчі, методи організації самостійної роботи, контрольно-оцінювальні; традиційні та нетрадиційні методи навчання. Зокрема: 1) словесні (бесіда, розповідь, пояснення, диспут); наочні (демонстрація, ілюстрація); практичні (вправа, практична робота) (за джерелом інформації); 2) індукція, дедукція; традиція (за логікою викладу); 3) пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемний виклад, частково-пошукові, дослідницькі (за рівнем пізнавальної активності); 4) методи оволодіння знаннями, формування умінь і навичок, застосування отриманих знань, умінь і навичок (за основними дидактичними завданнями, які необхідно вирішувати на конкретному етапі навчання); 5) інтерактивні методи тощо.

4. Структура освітнього компонента

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/Бали
Змістовий модуль 1. Теоретико-практичні основи спеціальної методики навчання та розвитку дітей з порушеннями мовлення						
Тема 1. Предмет, завдання освітнього компонента. Система освіти дітей з порушеннями психофізичного розвитку. Зміст освіти дітей з порушеннями психофізичного розвитку. Освітні програми для дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку. Корекційно-розвивальне навчання дітей з порушеннями мовлення: змістова сутність поняття. Спеціальні методики навчання та розвитку дітей з порушеннями психофізичного розвитку.	2	2	-	-	-	Макс. кількість балів за практичне заняття - 10

Тема 2. Наукові основи спеціальної методики навчання та розвитку дітей з ПМР та її зв'язок з іншими науками. Закономірності та принципи навчання мови та розвитку мовлення у дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку (ПМР).	2	2	-	-	-	УО, Т
Тема 3. Основні засоби, методи та прийоми навчання мови та розвитку мовлення дітей з ПМР.	2	2	-	-	-	УО, Т
Тема 4. Предмет, мета та завдання спеціальної методики навчання української мови. Поняття про систему навчання мови дітей з порушеннями мовлення. Спеціальна методика навчання української мови для дітей із порушеннями мовлення як окремий навчальний предмет.	2	2	-	-	-	УО, Т
Тема 5. Мета та завдання роботи з навчання мови в початкових класах для дітей з тяжкими порушеннями мовлення.	2	2	-	-	-	УО, Т
Тема 6. Спеціальна методика словникової роботи.	30	-	4	25	1	УО, ДС, РМГ, ІРС, Т / 20
Тема 7. Методика формування звукової та лексико-граматичної сторін мовлення.	30	-	4	25	1	УО, ДС, РМГ, ІРС, Т / 20
Тема 8. Спеціальна методика формування синтаксичної будови мови.	17	-	2	13	2	УО, ДС, РМГ, ІРС, Т / 10
Тема 9. Спеціальна методика формування інтонаційної сторони мовлення у дітей з ПМР.	17	-	2	13	2	УО, ДС, РМГ, ІРС, Т / 10
Тема 10. Теорія та методика формування зв'язного мовлення дітей з ПМР.	16	-	2	12	2	УО, ДС, РМГ, ІРС, Т / 10
КР 1						Т/30
Всього годин/Балів	120	10	14	88	8	100

Примітки:

^{1/} Moodle, Zoom, Meet – може застосовуватися одна з платформ або їхній симбіоз для здобувачів освіти з індивідуальним планом навчання та/або під час реалізації освітнього процесу в Університеті у дистанційному режимі, відповідно до Положення про електронний курс освітнього компонента у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, наказів ректора.

^{2/} Методи та форми контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, аналітичне есе, УО – усне опитування тощо.

5. Завдання для самостійного опрацювання

Таблиця 3

№	ТЕМИ	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Теоретико-практичні основи спеціальної методики навчання та розвитку дітей з порушеннями мовлення		
1	Тема 6. Спеціальна методика словникової роботи. Опрацювати питання: 1. Поняття та значення словникової роботи. 2. Особливості розвитку словника дітей дошкільного віку. 3. Завдання, принципи та зміст словникової роботи. 4. Напрямки логопедичної роботи з розвитку словника. 5. Методи та прийоми словникової роботи.	25
2	Тема 7. Методика формування звукової та лексико-граматичної сторін мовлення. Опрацювати питання: 1. Поняття граматики та її становлення в дітей дошкільного віку. 2. Завдання, шляхи та етапи формування граматичної будови мови. 3. Спеціальна методика формування способів словотворення. 4. Спеціальна методика формування морфологічної сторони мовлення. 5. Спеціальна методика формування інтонаційної сторони мовлення.	25
3	Тема 8. Спеціальна методика формування синтаксичної будови мови. Опрацювати питання: 1. Спеціальна методика формування синтаксичної сторони мовлення.	13
4	Тема 9. Спеціальна методика формування інтонаційної сторони мовлення у дітей з ПМР. Опрацювати питання: 1. Поняття звукової культури мовлення. 2. Психолінгвістичні та онтогенетичні аспекти становлення інтонаційної сторони мовлення. 3. Спеціальна методика навчання звуковимови.	13
5	Тема 10. Теорія та методика формування зв’язного мовлення дітей з ПМР. Опрацювати питання: 1. Поняття зв’язного мовлення. 2. Особливості розвитку зв’язного мовлення в дошкільному дитинстві. 3. Спеціальна методика формування діалогічного мовлення. 4. Завдання та зміст навчання монологічного мовлення. 5. Прийоми навчання розповідання. 6. Спеціальна методика навчання описам. 7. Спеціальна методика навчання переказу художніх творів. 8. Спеціальна методика навчання розповіді за картиною.	12

	9. Спеціальна методика навчання складання розповідей за серіями сюжетних картинок.	
	10. Спеціальна методика навчання творчого розповідання.	
РАЗОМ:		88

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання знань здобувачів освіти з ОК «Спеціальні методики навчання та розвитку дітей з порушеннями мовлення» здійснюється на основі результатів поточного контролю знань відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки від 30.08.2023 р.

(URL: https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/06/2023_Polozh_pro_otzin_%D0%A0%D0%B5%D0%B4_%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%9C%D0%95%D0%94.pdf) за **100-бальною шкалою**. Об'єктом оцінювання знань здобувачів освіти є програмовий матеріал з ОК.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема опитування, виступи на практичних заняттях, експрес-контроль, перевірка результатів виконання різноманітних завдань, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем, виконання контрольних робіт тощо. Максимальний бал за кожен з форм роботи визначено у *таблиці 2* силабуса освітнього компонента. Здобувачі вищої освіти мають виконувати та надавати викладачеві виконані завдання до кожного практичного заняття в день його проведення, відповідно до розкладу. Результат самостійної роботи здобувачів освіти оцінюється на практичних заняттях із відповідної теми.

Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи здобувача освіти без планування, проведення модульних контрольних робіт за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом ОК (оцінювання за шкалою від 0 до 100).

У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи.

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, як правило, 100.

Політика щодо дедайнів та перескладання. Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом ОК, з метою підвищення оцінки не дозволяється. Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Повторне складання заліку допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні

права; надання достовірної інформації про результати власної освітньої (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагиату чи обману. Списування під час контрольних та самостійних робіт, екзамену – заборонені (зокрема, з використанням мобільних девайсів). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до «Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки» ([URL: https://v.gd/FJ6BHO](https://v.gd/FJ6BHO)).

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, навчання за програмою подвійного диплома, з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти, міжнародне стажування) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком, в онлайн режимі (за погодженням із деканом факультету).

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, тощо, які передбачені програмою (силабусом) ОК. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передуює семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання (Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки <https://vnu.edu.ua/uk/normativno-pravova-baza>).

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час *поточного контролю* за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силябусом освітнього компонента «Спеціальні методики навчання та розвитку дітей з порушеннями мовлення» в діапазоні від 0 до 100 балів. Мінімальна позитивна кількість балів – 60.

Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 100. Залік проводиться у формі тестування (25 питань по 4 бала кожне. Якщо відповідь правильна, або частково правильна, то ЗО отримує максимум 4 бала. Якщо серед варіантів відповідей здобувач вищої освіти обрав хоч одну хибну – отримує 0 балів).

Орієнтовний перелік тем, котрі виносяться на залік:

1. Предмет, мета та завдання спеціальної методики навчання та розвитку дітей з порушеннями мовлення.
2. Наукові основи спеціальної методики навчання та розвитку дітей з ПМР та її зв'язок з іншими науками.

3. Закономірності та принципи навчання мови та розвитку мовлення у дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку (ПМР).
4. Основні засоби, методи та прийоми навчання мови та розвитку мовлення дітей з ПМР.
5. Предмет, мета та завдання спеціальної методики навчання української мови. Поняття про систему навчання мови дітей з порушеннями мовлення.
6. Спеціальна методика навчання української мови для дітей із порушеннями мовлення як окремий навчальний предмет.
7. Мета та завдання роботи з навчання мови в початкових класах для дітей з тяжкими порушеннями мовлення.
8. Зміст та структура навчання мови в закладі спеціальної освіти для дітей з порушеннями мовлення.
9. Загальна характеристика системи навчання української мови молодших школярів із ТПМ.
10. Науково-методологічні основи побудови системи навчання української мови у спеціальній школі для молодших школярів із ТПМ.
11. Мета і завдання навчання молодших школярів із ТПМ української мови.
12. Навчання мови як засобу спілкування та знаряддя пізнавальної діяльності (формування та корекція мовлення) та вивчення рідної мови як предмету шкільного навчання.
13. Теорія та методика формування зв'язного мовлення дітей з ПМР.
14. Завдання, зміст та організація роботи з розвитку зв'язного мовлення у молодших школярів із ТПМ.
15. Поняття про діалогічне та монологічне мовлення як основні складові компоненти зв'язного мовлення.
16. Методика розвитку монологічного мовлення у молодших школярів із ТПМ.
17. Напрямки та особливості методики розвитку діалогічного мовлення у молодших школярів із ТПМ.
18. Слово як мовний знак.
19. Лексичний склад мови та словниковий запас носія мови.
20. Характеристика словникового запасу учнів, які вступають у підготовчий клас школи для дітей із ТПМ.
21. Динаміка оволодіння словником у процесі навчання української мови.
22. Поняття про словникову роботу в спеціальній школі як систему занять по формуванню лексичного складу мовлення учнів.
23. Джерела накопичення словника, шляхи формування лексичного запасу у молодших школярів із ТПМ.
24. Формування лексичного запасу на уроках розвитку мовлення як основа словникової роботи в спеціальній школі.
25. Особливості формування звукової сторони мовлення в онтогенезі.
26. Поняття про вимову як сукупність компонентів, які приймають участь у сприйманні та фонетичному оформленні усного мовлення (фонематичний слух та фонематичне сприймання, голос, звуки та їх сполучення, складовий ритм, словесний та логічний наголос, інтонація, мовленнєве дихання, темп мовлення, орфоепія).
27. Розвиток звукоскладової сторони мовлення у дітей із порушеннями мовлення.
28. Оволодіння звуковою системою мови (формування вимовної сторони мовлення) – необхідна умова засвоєння мови як засобу спілкування та знаряддя мислення.
29. Напрямки роботи щодо виховання звукової культури мовлення: розвиток мовнорухового апарату та розвиток сприймання мовлення.
30. Структура уроків з формування звукової сторони мовлення у молодших школярів із ТПМ: розвиток артикуляційної моторики, вивчення нових звуків, вивчення слів

та речень різної складності на вивченому й засвоєному матеріалі, підготовка до аналізу та синтезу звукової сторони мовлення.

31. Особливості лексико-граматичної сторони мовлення у молодших школярів із ТПМ.
32. Специфіка формування лексико-граматичної сторони мовлення в учнів у процесі вивчення предмету українська мова в початковій школі.
33. Практичне засвоєння граматичних закономірностей, оволодіння системою граматичних понять як важливіший фактор розвитку та функціонування самостійного мовлення.
34. Характеристика граматичної будови мовлення у молодших школярів із ТПМ.
35. Динаміка оволодіння граматичною будовою мови в процесі спеціального навчання.
36. Поняття про систему роботи по формуванню граматичної будови мовлення.
37. Спеціальна робота по формуванню в учнів із ТПМ граматичних узагальнень як засіб прискорення та підвищення ефективності практичного оволодіння мовою.
38. Спеціальна методика формування синтаксичної будови мови.
39. Спеціальна методика формування інтонаційної сторони мовлення у дітей з ПМР.

VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання знань здобувачів освіти під час аудиторних занять

Робота на практичному занятті комплексно оцінюється науково-педагогічним працівником, враховуючі такі критерії: правильність одержаних відповідей; повнота та логічність відповіді; наявність висновків та ілюстративних прикладів.

Таблиця 4

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
10-9 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
8-7 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
6-5 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
4-3 бала	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, фрагментарно, поверхово (без

	аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання освітнього компонента, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
2-1 бала	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Таблиця 5

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна:

1. Іншаков А. Є., Іншакова І. Є. Спеціальна методика розвитку мовлення дітей з ТПМ. Навчально-методичний посібник до курсу (для студентів бакалаврату спеціальності 016 Спеціальна освіта. Логопедія). Кривий Ріг, 2021: КДПУ. 285 с.
2. Марченко І. С. Спеціальна методика розвитку мовлення (логопедична робота з корекції порушень мовлення у дошкільників) [Текст] : навч. посіб. для вищ. навч. закл. / І. С. Марченко. - 3-тє вид., перероб. та допов. Київ : Слово, 2015. 307.
3. Корекційно-розвивальні технології навчання дітей з комплексними порушеннями розвитку /навчально-методичний посібник / Чеботарьова О. В., Блеч Г. О., Гладченко І. В., Бобренко І. В., Мякушко О. І., Сухіна І. В., Трикоз С. В. За наук. ред. О.В. Чеботарьової, О.І. Мякушко. – К.: ІСПП імені Миколи Ярмаченка НАПН України, 2020. – 558 с.
4. Рібцун Ю. В. Учні початкових класів із тяжкими порушеннями мовлення: навчання та розвиток: навч.-метод. посіб. Львів : Світ, 2020. 264 с.

Інтернет-ресурси:

1. <https://ispukr.org.ua/>
2. <https://mon.gov.ua/ua/tag/novij-osvitnij-prostir>
3. <https://zakon.rada.gov.ua/>
4. <https://bit.ly/2InbGsO>

5. <https://imzo.gov.ua/osvita/zagalno-serednya-osvita/>
6. <https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/derzhavni-standarti>

Неформальна освіта:

7. <https://prometheus.org.ua/partnership/>
8. <https://vseosvita.ua/>
9. <https://vumonline.ua/>
10. <https://www.ed-era.com/>